

БТА
30.06.2015 г.

Интервю с г-жа Весела Караиванова, подуправител на НОИ

Валерия Димитрова, Екатерина Тотева

- Г-жо Караиванова, какви са последните предложения за промени в Закона за фонда за гарантирани вземания, с които да се разшири обхватът на случаите на защита на работниците при фалит? Бихте ли припомнили по закон кой има право на достъп до средствата от този фонд?

- Фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" е създаден със Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ЗГВРСНР). Основната задача на фонда е да осигури защита на вземанията на работниците и служителите, произтичащи от трудовите им правоотношения, когато спрямо техните работодатели е открито производство по несъстоятелност.

Право на гарантирани вземания от фонд ГВРС имат работниците и служителите, за които са били внесени или са дължими осигурителни вноски за всички осигурени социални рискове и на които трудовото правоотношение не е прекратено към датата на вписване на решението за откриване на производство по несъстоятелност или е прекратено през последните три месеца преди тази дата. За да имат право на гарантирано вземане работниците и служителите, работодателят им трябва да е осъществявал дейност най-малко 12 месеца преди началната дата на неплатежоспособността. Невнасянето на дължимите вноски от работодателя не лишава правоимащите работници и служители от гарантираните вземания.

- От кога възниква правото на гарантирано вземане?

- То възниква от датата на вписване на решението за: откриване на производство по несъстоятелност; откриване на производство по несъстоятелност с едновременно обявяване в несъстоятелност; откриване на производство по несъстоятелност, постановяване на прекратяване дейността на предприятието, обявяване на длъжника в несъстоятелност и спиране на производството поради недостатъчност на имуществото за покриване на разноските по производството.

- Кои са гарантираните вземания на работниците и служителите?

- Това са начислените и неизплатени: трудови възнаграждения, дължими от работодателя по индивидуални и колективни трудови договори; парични обезщетения, дължими от работодателя по силата на нормативен акт. Едновременно с изплащането на гарантираните вземания се внасят и дължимите осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, допълнителното задължително пенсионно осигуряване и задължителното здравно осигуряване в размерите, определени в Кодекса за социално осигуряване.

- В какъв размер към момента е гарантираното вземане и какви са вариантите за вдигане на тавана? Какъв е средният размер на гарантираното вземане към момента?

- Максималният месечен размер на гарантираните вземания се определя ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване и не може да бъде по-малък от две и половина минимални работни заплати за страната, установени към датата на

вписване на решението. За 2015 г. максималният месечен размер е 1200 лв. От началото на 2015 г. до настоящия момент молби-заявления за отпускане на гарантирани вземания са подадени от 44 души, от които за 35 са издадени разпореждания за изплащане, а на 9 човека са издадени откази. Средният размер на изплатеното гарантирано вземане за същият период е 4 234,56 лв.

- Какви са постъпленията от работодателите от началото на година досега, ако може да ги сравните със същия период на предходната година?

- Вноската за фонд ГВРС е изцяло за сметка на работодателите и се определя ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване. От създаването на фонда през 2005 г. до 2008 г. включително вноската е била 0,5 на сто, за 2009 г. и 2010 г. вноската е 0,1 на сто и след 1 януари 2011 г. вноската е нулева включително до настоящия момент.

Въпреки че се отчитат приходи от вноски, трябва да се отбележи, че това са събирания от предходни години от некоректни работодатели, които не са внесли вноските си по фонд ГВРС за своите служители. От началото на годината до 31 май 2015 година приходът от вноски е 47 489 лв.

- Трябва ли да се повишат санкциите за некоректните спрямо закона за фонда работодатели?

- Определено да.

- Колко хора са се възползвали досега от средства на фонда и колко са останали извън обхвата му, заради липса на законов достъп до фонда?

- От съществуването си от 2005 г. до 25 юни към фонда има подадени 4 043 заявления за отпускане на гарантирани вземания, от които на 3 295 души са отпуснати гарантирани вземания и изплатени, а на 748 души са направени откази.

- Към момента какъв е капиталът на фонда и каква е средногодишната доходност?

- Инвестирани средства от фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" в ДЦК с различен матуритет за периода 2005-2015 г. са в размер на 237 873 896 лева и 2 000 000 лева в депозит в БНБ. Годишната доходност, изплащана на купон е 4,07 на сто.

- След пика на кризата колко са обявените дружества в несъстоятелност, които са се обърнали към фонда?

- За периода от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2014 г. правоимащи от 206 дружества с вписана несъстоятелност са с изплатени гарантирани вземания от фонда. За периода от 1 януари 2015 г. до 25 юни 2015 г. дружествата са 11 и правоимащите са подали заявления за изплащане на гарантирани вземания.

- Намери ли се решение за хората от "Ремотекс"?

- Към настоящия момент за дружеството няма постановено съдебно решение за вписана несъстоятелност, което не дава нормативно основание за тези работници и служители да се изплатят гарантирани вземания.